

Tweede Kamer

DER STATEN-GENERAAL

Commissie VWS

Verzoek aan Parlement & Wetenschap voor een richtinggevend advies over het gebruik van data voor onderzoek naar de oorzaken van oversterfte

Agendapunt 56, Procedurevergadering 12 oktober 2022

Inleiding

Teneinde onderzoek naar de oorzaken van oversterfte te kunnen doen is het verwerken van medische gegevens van enerzijds overledenen en anderzijds een grote controlegroep levende betrokkenen noodzakelijk. Voor het onderzoek naar de oorzaken van oversterfte (hierna ook: "(het) onderzoek") zijn medische gegevens en derhalve bijzondere persoonsgegevens noodzakelijk. Volgens verschillende wetenschappers gaat het hierbij in ieder geval om ge(pseudo)anonymiseerde data over vaccinatiestatus (de data waarop een persoon al dan niet is gevaccineerd (1e, 2e, boosters)); leeftijd, geslacht, eventueel datum van overlijden, data van positieve coronatests bij de GGD en eventuele chronische aandoeningen en zorggebruik (onder andere in verband met mogelijk effect uitgestelde zorg). Deze data komen uit meerdere, verschillende bronnen die gekoppeld moeten worden. Het betreft hier o.a. de vaccinatiegegevens van RIVM, de testdata van GGD'en/GGD GHOR, bij Vektis verwerkte declaratiedata van zorgverleners, DBCMSZ data en LBZ data.

Gezien de grote aantallen betrokkenen noodzakelijk om tot statistisch betrouwbare resultaten te komen (duizenden tot tienduizenden), zal het vragen van toestemming aan betrokkenen praktisch onuitvoerbaar zijn. De deskundigen wordt daarom gevraagd, zo nodig in overleg met het RIVM en het CBS, te bezien welke mogelijkheden de huidige wet- en regelgeving biedt en wat er eventueel aanvullend nodig is om het onderzoek naar oversterfte op andere wijze op de kortst mogelijke termijn te doen plaatsvinden.

Vraag 1

- Wat is er, op grond van onderstaande en eventueel aanvullende overwegingen, voor nodig om in Nederland het onderzoek naar de oorzaken van oversterfte op de kortst mogelijke termijn te doen plaatsvinden?

Vraag 2

- Kunnen medische gegevens van overledenen op grond van overweging 27 van de AVG gebruikt worden voor het onderzoek?
- Indien er voorwaarden verbonden zijn aan het gebruik van medische gegevens van overledenen, welke voorwaarden zijn dat?

Vraag 3

Voor het onderzoek zijn ook medische gegevens van een controlegroep (levende) personen noodzakelijk. Het onderzoek wordt verricht om redenen van algemeen belang op het gebied van volksgezondheid en omvat zuiver wetenschappelijk onderzoek.

- Kunnen deze gegevens op grond van art. 9 lid 2 sub I. juncto art. 5 lid 1 sub a. AVG juncto art. 24 UAVG, ofwel art. 9 lid 2 sub J. juncto art. 5 lid 1 sub a. AVG juncto art. 24 UAVG worden gebruikt?
- Is pseudonimisering van de gegevens als vermeld in art. 89 lid 1 AVG noodzakelijk?
Biedt pseudonimisering door CBS of ZorgTTP een voldoende waarborg als bedoeld in art. 89 lid 1 AVG?
- Zo er andere voorwaarden aan gebruik van deze gegevens zijn verbonden, welke zijn deze voorwaarden?

Vraag 4

- Kunnen de medische gegevens voor zover afkomstig van behandelaars worden gebruikt onder de werking van art. 7:458 BW (WGBO)?
- Is teneinde aan de vereisten van art. 7:458 lid 1 sub a. ofwel sub b. te voldoen, voldoende dat de maatregel van pseudonimisering, als vermeld in art. 89 lid 1 AVG wordt toegepast?
- Biedt pseudonimisering door CBS of ZorgTTP een voldoende waarborg als bedoeld in art. 89 lid 1 AVG?
- Indien dat niet het geval is, aan welke voorwaarden dient te worden voldaan?

Vraag 5

- Kunnen de medische gegevens afkomstig van behandelaars door het CBS bij behandelaars of derden zoals Vektis worden opgevraagd en op de gebruikelijke wijze door CBS geanonimiseerd aan onderzoekers ter beschikking worden gesteld?

Ter zake zij verwezen naar het Besluit gegevensverwerking CBS:

Artikel 2

Krachtens artikel 33, derde lid, van de Wet op het Centraal bureau voor de statistiek worden aangewezen ondernemingen, vrije beroepsbeoefenaren, instellingen en rechtspersonen die activiteiten ontplooien op het terrein van:

[...]

p. de gezondheids- en welzijnszorg en de maatschappelijke dienstverlening;

Artikel 11

Buiten de in artikel 3 bedoelde gegevens kunnen bij de in artikel 2 aangewezen ondernemingen, vrije beroepsbeoefenaren, instellingen en rechtspersonen die activiteiten ontplooien op het terrein van de gezondheids- en welzijnszorg en de maatschappelijke dienstverlening, gegevens worden opgevraagd betreffende:

[...]

d. de zorgvraag, het zorggebruik en de gezondheids- en welzijnstoestand van zorggebruikers.

Vraag 6

- Op welke andere wijze dan hiervoor vermeld kunnen betrokken wetenschappers toegang krijgen tot de data die noodzakelijk zijn voor het ten behoeve van het voor de volksgezondheid noodzakelijke onderzoek?

Vraag 7

- Nu art. 89.1 van de AVG wetenschappelijk onderzoek met gepseudonimiseerde data toestaat, zijn de betrokken overheidsorganen op grond van Richtlijn (EU) 2019/1024 VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD van 20 juni 2019

inzake open data en het hergebruik van overheidsinformatie, verplicht deze data te verstrekken?

Vraag 8

- Is het mogelijk op grond van art. 9 lid 2 sub g. en/of i. AVG, in het kader van dit onderzoek en/of meer in het algemeen medisch onderzoek, met behulp van wetgeving mogelijk of gemakkelijker te maken? Wordt onder lidstatelijk recht ook een AMvB begrepen?